

Juryrapport Piet Gilhuis-scriptieprijs 2025

De tweejaarlijkse scriptieprijs van de Vereniging voor Milieurecht wordt dit jaar voor de tiende keer uitgereikt. Dit jaar zijn 21 scripties beoordeeld. De kwaliteit van alle scripties is naar het oordeel van de jury hoog. De inzenders bespreken relevante actuele onderwerpen uit het milieurecht. In de meeste scripties is sprake van gedegen wetenschappelijk verantwoorde aanpak. De VMR dankt alle inzenders zeer hartelijk voor hun deelname. De jury heeft de scripties met veel interesse gelezen, koos twee winnaars en kent aan twee auteurs een eervolle vermelding toe.

WINNAARS HOOFDPRIJS:

De jury heeft twee winnaars gekozen:

Titel: Pollinator protection in het European Union: The relation between biodiversity obligations for pollinators and environmental objectives in the regulation of Plant Protection Products

Auteur: Bente de Leeuw.

Deze scriptie is geschreven bij de Universiteit Utrecht.

JURYRAPPORT BIJ DE SCRIPTIE

Beschrijving van het thema van de scriptie:

De drastische afname van wilde bestuivers zoals bijen heeft ernstige gevolgen voor ecosystemen, en ook voor landbouw en voedselzekerheid. Een van de belangrijkste oorzaken is het gebruik van pesticiden en het is dringend noodzakelijk om dat gebruik te verminderen. Bente de Leeuw onderzocht hoe de bestuivers in de EU worden beschermd in de biodiversiteitswetgeving en hoe deze verplichtingen zich verhouden tot de milieudoelstellingen in het wetgevingskader voor gewasbeschermingsmiddelen en eveneens op welke wijze lidstaten strengere maatregelen moeten of kunnen nemen om aan de bestuiversverplichtingen te voldoen.

Beoordeling door de jury:

Het werk van Bente de Leeuw bevat een diepgaande analyse van de geschetste problematiek en van het complexe juridische kader hiervoor. Ze betreedt daarmee deels onontgonnen terrein. Het met elkaar confronteren van de natuurbeschermingswetgeving, inclusief de nieuwe Natuurherstelverordening, en de bestrijdingsmiddelenwetgeving leidt tot nieuwe inzichten en originele eigen voorstellen. Bovendien is haar onderzoek ook goed praktisch toepasbaar door haar aanbevelingen. Deze scriptie is van grote betekenis voor het vakgebied.

EN

Titel: Nourishing Nature's Needs: Effective Enforcement of the Nature Restoration Regulation by Individuals and NGOs?

Auteur: Tamar van de Gronden

Deze scriptie is geschreven bij de Universiteit Utrecht.

JURYRAPPORT BIJ DE SCRIPTIE

Beschrijving van het thema van de scriptie:

Tamar van de Gronden onderzocht de mogelijke rechtsmiddelen die particulieren en ngo's kunnen aanwenden bij een schending van de artikelen 4 en 15 van de Natuurherstelverordening en in hoeverre deze rechtsmiddelen voldoende effectieve handhaving bieden. Op basis van artikelen 4 en 15 NHV zijn de lidstaten verplicht om herstelmaatregelen te nemen voor bepaalde ecosystemen en deze te formuleren in een herstelplan. Om haar vraag te beantwoorden onderzocht de auteur de rechtsmiddelen voor burgers en NGO's op drie niveau's: Europees, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en op nationaal niveau. Per niveau bekeek zij in hoeverre deze voldoen aan de Europese handavingsbeginselen.

Beoordeling door de jury:

Het werk van Tamar van de Gronden bevat een methodologisch goed opgebouwd en gedegen onderzoek. De informatievergaring is indrukwekkend, de argumentatie overtuigend en gebalanceerd. De scriptie is vernieuwend, omdat de rechtsbeschermings- en handavingsmogelijkheden in verband met naleving van de Natuurherstelverordening nog niet zijn onderzocht en bovendien concrete mogelijkheden worden besproken die in de literatuur niet of in heel beperkte mate zijn gesignaleerd. Door de geïntegreerde benadering van het EU- en EVRM-recht in de context van het Nederlandse bestuurs- en civiele recht worden vernieuwende inzichten mogelijk. De betekenis voor het vakgebied is groot doordat het de afdwingbaarheid van de Natuurherstelverordening analyseert maar ook het effect van de Europese handavingsbeginselen in het algemeen. Het is een prettig leesbare werk en zeer bruikbaar voor de praktijk.

De winnaars winnen ieder een bedrag van € 750,-, publicatie van de scriptie via de website van de VMR, en een jaar gratis lidmaatschap.

EERVOLLE VERMELDING:

De jury kent graag een eervolle vermelding toe aan de scriptie:

Titel: A Safeguarded ‘Green Deal-Aquis’? Environmental and Climate Political Non-Regression as a Justiciable Principle of European Constitutional Law

Auteur: Simon Mauer

Deze scriptie is geschreven bij de Universiteit Utrecht.

JURYRAPPORT BIJ DE SCRIPTIE

Beschrijving van het thema van de scriptie:

In zijn scriptie onderzoekt Simon Mauer de vraag of het huidige Europese constitutionele kader moet worden geïnterpreteerd als een algemeen beginsel van milieu- en klimaatpolitieke non-regressie. Daarvoor gaat hij na of er een beginsel is van milieu- en klimaatpolitieke non-regressie in internationaal, Europees en nationaal recht. Hij bespreekt of het beginsel kan worden geformuleerd als algemeen beginsel van Europees recht en of toepassing van zo'n algemeen beginsel het institutionele evenwicht dat in de verdragen is vastgelegd zou verstoren en de discretionaire bevoegdheden onnodig zou beperken. Daarbij analyseert hij zorgvuldig of en hoe een dergelijk algemeen beginsel juridisch afdwingbaar zou zijn.

Beoordeling door de jury:

In deze prettig geschreven scriptie behandelt de auteur een belangrijk vraagstuk en laat hij zeer ruime kennis van literatuur zien op alle niveau's en uit verschillende rechtsordes (internationaal, Europees, rechtsvergelijkend en verschillende sectorale kaders waaronder investment law). De onderzoeksvraag is origineel. Het werk van Simon Mauer is vernieuwend en als het verder uitgewerkt wordt potentieel van grote waarde voor het vakgebied.

EN

EERVOLLE VERMELDING:

De jury kent graag een eervolle vermelding toe aan de scriptie:

Titel: De beoordeling van scope 3 emissies in de vergunningverlening op grond van de artikelen 2 en 8 EVRM

Auteur: Ella Pijnacker-Hordijk

Deze scriptie is geschreven bij de Universiteit Utrecht.

JURYRAPPORT BIJ DE SCRIPTIE

Beschrijving van het thema van de scriptie:

Scope 3 emissies zijn de emissies die in het Greenhouse Gas Protocol worden gekarakteriseerd als indirecte emissies die ontstaan bij het gebruik van producten door derde partijen, zoals consumenten of andere organisaties. Deze emissies kunnen niet buiten beschouwing worden gelaten omdat ze een substantieel aandeel vormen in de totale uitstoot van broeikasgassen (80-90%). In dit onderzoek bespreekt Ella Pijnacker-Hordijk de vraag of de Nederlandse Staat op grond van de artikelen 2 en 8 EVRM de scope 3-emissies moet betrekken in de vergunningverlening voor activiteiten ter winning van fossiele brandstoffen en of de Omgevingswet voorziet in een toereikende wettelijke grondslag hiertoe.

Beoordeling door de jury:

Dit onderzoek bevat een gedegen analyse van een belangrijk en behoorlijk ingewikkeld onderwerp. De auteur analyseert dat in de discussie tot nu toe (die vooral gaat over de omvang van de m.e.r.-plicht) de nog relevantere rechtsvraag hoe nieuwe winningen in het licht van het EVRM moeten worden beoordeeld, niet aan de orde komt. Ella ontwikkelt hiervoor de kaders. Daarmee bevat de scriptie een belangrijke bijdrage aan de rechtsontwikkeling die mogelijk een rol gaat spelen in toekomstige procedures. De auteur geeft in het vlot leesbare onderzoek blijk van helder inzicht in de problematiek. De onderzoeksresultaten zijn van grote waarde voor het vakgebied en goed toepasbaar voor de praktijk door de koppeling met de Omgevingswet.

Deze auteurs winnen met deze eervolle vermelding publicatie van de scriptie via de website van de VMR, en een jaar gratis lidmaatschap.

PRIJSUITREIKING

De prijsuitreiking vindt plaats op 20 november 2025, tijdens de VMR Praktijkmiddag 2025, door Machteld de Vries, jurylid.

DE JURY

Chris Backes, Hoogleraar omgevingsrecht, Universiteit Utrecht

Marlon Boeve, Hoogleraar omgevingsrecht en gebiedsontwikkeling, TU Delft

Harm Dotinga, Jurist Vogelbescherming Nederland

Maarten Verhoeven, Senior rechter, Rechtbank Oost-Brabant

Machteld de Vries, Teamleider Juridische en Bestuurlijke zaken, Omgevingsdienst Haaglanden

De juryleden zijn allen lid van het bestuur van de Vereniging voor Milieurecht. Bij de beoordeling zijn door de juryleden van de Universiteit Utrecht geen scripties beoordeeld van studenten die ze zelf hebben begeleid of waar zich anderszins een mogelijke belangenverstrengeling zou kunnen voordoen.

Publicatie juryrapport op 20 november 2025